

Felértékelődött a gazdasági biztonság

Kövér László a saját politikai súlyáról, a szappanoperáról és az erkölcsi elégtételről

A volt szocialista tábor országainak szolgálataival bátran összevethető a magyarok teljesítménye – fejtette ki lapunknak Kövér László, a polgári titkosszolgálatok felügyelő tárcza nélküli miniszter, aki az átvilágítások lehetséges hatásairól is beszélt.

– *Úgy hírlík, Stumpf István és ön a kormány erős emberei közé tartoznak, azaz véleményük nagyobb súllyal esik latba, mint a többieké. Valóban így van?*

– Két dolgot kell elválasztani egymástól. A kormányzás szakmai részében – azaz az egyes miniszterek előterjesztéseit illetően – természetesen a szaktárcát képviselő előterjesztőnek van döntő szava, hiszen az ő szakapparátusa készítette el a kormányülés elé kerülő anyagot. Más kérdés, hogy minden szakmai megalapozottságú döntés végén soron politikai következményekkel jár. Ebben minden miniszternek vállalnia kell a saját felelősségét. A politikai véleményemet ki szoktam nyilvánítani, hiszen nemcsak kormánytag, hanem a legnagyobb kormánypárt alelnöke is vagyok. Ez talán nagyobb politikai súlyt adhat, de nehéz lenne ennek nyomát eddigi döntéseinkben tetten érni. Nem így működnek a kormányülések, és maga a kormányzás sem.

– *Volt olyan jelölt, akit nemzetbiztonsági okok miatt nem neveztek ki?*

– Előfordult, hogy az előterjesztést még a nemzetbiztonsági vizsgálat befejezése előtt visszavonták. Ez azonban csak elenyésző töredékét érintette az általában szignálálandó előterjesztéseknek.

– *Számos stratégiai cég – például a Mol és a Matáv – többségi magántulajdonba került. Megnyugtató ezek nemzetbiztonsági védelme? Hiszen a közvetlen vagy közvetett tulajdonosok révén olyan geopolitikai érdekek is megjelenhetnek, amelyek érintik a magyar állam biztonságát is. Van erre utaló veszély?*

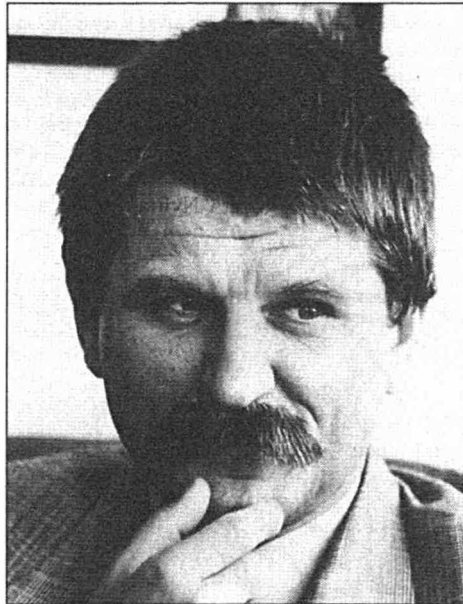
– Természetesen van, és éppen ezek is indokolják a polgári demokráciában a nemzetbiztonsági szolgálatok munkáját. Az új politikai rendben jelentősen

felértékelődött a gazdasági biztonság. Ezzel párhuzamosan viszont a katonai fenyegetettséget érintő kérdések ma nincsenek annyira előtérben. A gazdasági biztonságot érintő kérdés a stratégiai nemzetgazdasági ágazatokban a külföldi tulajdoni részesedés mellett a magyar állam befolyásának megőrzése. Utóbbi nyilván nehezebb külföldi többségi tulajdon esetén. A Nemzetbiztonsági Hivatal őrökdi a nemzetbiztonság e szelete felett is, noha minden veszély kiszűrésére százszázalékos garanciát a világ egyetlen kormánya sem képes adni. A volt szocialista tábor országainak szolgálataival azonban bátran összevethető a magyarok teljesítménye.

– *Értésüléseink szerint rosszalással fogadták stratégiai partnereink Földi Lászlónak, a hírszerzés műveleti igazgatójának az előző kormány által történt menesztését. Földi fontos összekötő szerepet töltött be Magyarországon és a nyugati titkosszolgálatok között. Megfigyelők kényszerű távozását politikai indítékú, visszarendeződesre utaló jelként értékelték. Maradtak aggodalmak?*

– A diplomáciában és ezen belül különösen a nemzetbiztonsági szolgálatok partneri együttműködését illetően óvatosan szoktak fogalmazni. A kritikát és az elismerő véleményt is diszkrétan közlik. Kétségtelen tény, hogy az Információs Hivatal akkori vezetőivel – köztük Földi úrral is – személyes jó viszonyt alakítottak ki a külföldi partnerszolgálatok. Ebből következően értelmetlenséget váltott ki az eljárás, ahogy többekkel elbántak, ám ezt minősíteni nem volt joguk, s az együttműködés sem szakadt meg emiatt. Adottságként kezelték, hogy az akkori kormánytól más személyi összetételű vezetés kapott megbízatást. Ez természetesen nem jelent általános minősítést részéről az előző kormány által kinevezett nemzetbiztonsági vezetőket ille-

tően. A velük kapcsolatos véleményem meglehetősen differenciált. A javaslatomra a miniszterelnök úr által kinevezett vezetők fogadtatása pozitív volt a partnerszolgálatok részéről. Megértették a generációváltásban is megmutakozó szemléletváltás fontosságát, ami önmagában is lendületet adhat munkájuknak,

Kövér László: A generációváltás szemléletváltást is jelent

SCHILLER ZSUZSA FELVÉTELE

beleértve a partnerszolgálatokkal folytatott együttműködést.

– *A titkosszolgálatok munkatársainak mekkora része kompromittálódott a különféle akciókban való részvétellel politikailag?*

– Az ilyen eset fegyelmi és büntetőjogi következményekkel járna, magam konkrét ügygel nem találok, s nincs is szándékomban mindent felforgató széles körű nyomozómunka megindítása egyik szolgálatnál sem. A szolgálatok munkatársai elég sokat szenvedtek a szemben álló politikai erővel szem-

ben. A velük kapcsolatos véleményem meglehetősen differenciált. A javaslatomra a miniszterelnök úr által kinevezett vezetők fogadtatása pozitív volt a partnerszolgálatok részéről. Megértették a generációváltásban is megmutakozó szemléletváltás fontosságát, ami önmagában is lendületet adhat munkájuknak, matlanságából fakadó légkör miatt. Más kérdés, hogy némely szolgálatnál egyes vezetők fenntartottak kapcsolatokat az 1990 óta különféle okok miatt eltávozott munkatársakkal, s ezeknek nem egy esetben politikai színezete is volt. Emellett nem váltak mindig élesen ketté az állami feladatokat ellátó nemzetbiztonsági szolgálatok és az üzleti szféra profitalapú információszerező tevékenységei. Ennek megoldása az egyik legsürgetőbb feladatunk. Az előző ciklusban elmaradt a nemzetbiztonsági törvény elfogadását követően a fedőcégek működését szabályozó miniszteri utasítás kiadása. Erre hamarosan sor fog kerülni. A szemléletváltás egyik eleme éppen az, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatnál dolgozóakra világos jogi és etikai előírások érvényesek, s ezek betartásában a vezetőknek kell példát mutatniuk.

– *Egyézt-e azzal a vélekedéssel, hogy Pintér Sándor belügyminiszter ellen szervezett lejárattási akció folyt, s hamarosan a második felvonás következik?*

– Szappanoperához kezd hasonlítani az ügy, lehet hogy második vagy harmadikkodik epizódja is lesz. Szilárd meggyőződésem, hogy a kérdésében is megfogalmazódó koncepcióról van szó. Sajnálatos módon az elmúlt években a rendőrségnél nemcsak anyagi értelemben vett leépülés, elszegényedés történt, hanem néhány területen erkölcsi hanyatlás is végbement. Ennek következtében a korrupció változatos formái alakultak ki, ideértve az információkkal való kereskedést és a szervezett bűnözéssel való kapcsolattartást is. A kormányváltás és a bőséges rendőrségi tapasztalatokkal bíró belügyminiszter hivatalba lépése, a határozott fellépés meghirdetése riadalmat váltott ki a magukat emiatt fenyegetve érzők körében. E körök kapcsolatrendszerükön keresztül

túl a nyilvánosság és ellenzéki politikuskok segítségével ellenlépéseket tettek. Feltételezésem szerint ezt folytatják. Nem meglepő, kár azonban, hogy ebbe az elmúlt négy évben a Belügyminisztériumot irányító SZDSZ is beszállt. Nekik ugyanis bőséges lehetőségük volt fellépni a nemkívánatos jelenségek ellen. Ha bármiféle kételyük lett volna Pintér Sándor tevékenységével szemben, módjuk lett volna eljárni ellene. Nem tették, mert nyilván nem volt rá okuk. Tisztesseges az lett volna tehát, ha Kuncze Gábor az utódjának, a volt rendőrkapitányának védelmére kel.

– *Az erkölcsi ítéleten kívül lenne-e gyakorlati következménye, ha átvilágítanák a sajtó vezető munkatársait?*

– Ez valóban csak erkölcsi konzekvenciával járó jogi eljárás, melyhez nem fűzök túlzott reményeket. Mindig is szkeptikus voltam a törvényes hatását illetően, s nem gondolom, hogy ha volt miniszter, miniszterelnök, képviselő minden következmény nélkül, mint kutya a vizet, lerázta magáról a határozat konzekvenciáit, akkor ez másképp lenne a sajtó vezető munkatársai- val. Nekik szakmájuk a kommunikáció, így meglehet, ügyesebben fogják megmagyarázni a bizonyítványukat, mint némely politikus tette, sőt megpróbálják majd az egészet a javaslat támogatói ellen fordítani. Annyira azonban mégsem vagyok szkeptikus, hogy eleve értelmetlennek találjam a javaslatot. Némi elégtétel lehet például az 1956-os megtorlások áldozatainak, a múlt rendszer diszkrimináltjainak, de minden őszintélen bocsánatkérésnél többet érhet, hogy a Magyar Közlönyben, a kormány hivatalos lapjában megjelent a Horn Gyuláról és társairól szóló, erkölcsi minősítésként is felfogható határozat. Még akkor is, ha sokan vitatják a határozatok tényállításainak teljességét. Számomra így is szimbolikus jelentőségű, mert figyelmet a Magyar Köztársaság erkölcsi alapjaira.

Meszleny László